

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitólér sora 40 fillér.

Feltámadás.

Írta: Ürmösy Lajos.

Jézusnak a fődogmája a szeretetben nyilvánult. Ő hitzikkéket nem foglalt össze, ő a saját lelkében ismerte meg és érezte az Istenet. Imádságát nem kötötte helyhez vagy időhöz, s külső szertartásokhoz, hanem egész életét a szeretetnek szentelte, ezt igyekezett elfogadtatni az emberiséggel. A felebaráti szeretet s az igazságosság Jézus tanainak a kivonata!... „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.” Ezen mondasában ki van fejezve az ő dogmája.

Az egyetlen nagy dogma a Szeretet! S ha majd a kereszténység csak ez egyetlen dogmát fogja ismerni, ha majd az egyházak e szeretetben fognak versenyezni csak: akkor fog bekövetkezni azon kor, a mire Jézus adá az első lökést meg. A vallásos érzés ihletével zengjen mindnyájunk lelkéből fel a szolezsma: eggyek vagyunk a szeretet vallásában.

Ez a jó mester a Jézus Krisztus, szeretettel közelít azokhoz, a kiket megvetett a világ, felkeresi azokat, a kikre a büszke farizeus rea sem néz, lelke dus kincseit pazar kézzel szórja s mindenekben példát adott, hogy a miként ő cselekedett, mi is azonképen cselekedjünk.

Mindnyájunknak egy édes szerető Atyánk van és így mi mint gyermekei, testvérei vagyunk egymásnak. És e folytán nem gyűlölni, hanem szeretnünk kell egymást. Hiszen az emberi szívre s benne a szeretetre építette Jézus Krisztus Urunk is az ő egész vallásalkölcsei világát.

Dogmája nem semmisült azzal meg, hogy fölfeszítették!... Elvégezték. A vesztés mezején ott áll egymás mellett a három keresztfa, rajtuk két szélről a két lator, közöttük a Názárethi Jézus.

És hangosan gyülekeznek vala a felhők és felháborodott a föld, hogy Jeruzsálem házai megingtak és megrepesztett a Golgotha mezeje.

Ime, a jusztifikáció ellen, amely a Gondolattal szemben helyreállította a farizeusok impériumát, fellázadt maga a természet s a mikor a nép tehetetlen volt cselekedni, a földnek rengése és a zivatarok zudulása jelentette meg, hogy az, a kit keresztre vontak, nem lator, mint a többi: hanem megváltó.

És Jézus feltámadott!... Esméi nem semmisültek meg. Az Istenben való hit él az emberek lelkében, hiszünk a tulvilági életben és általánossá lesz előbb-utóbb a testvéri szeretet is. Ez utóbbtól ha még távol is áll az emberiség, de nem halt teljesen ki a szívekből a Jézus tana. S így a szeretet vallását meg nem semmisíthet a Mester keresztre feszítése. Az feltámadt s ezen dogmáé a jövő. A keresztre feszített

igazság akárhány s ebből ontja is verőt, van számára feltámadás.

Egy feltámadás időszakát eljük most mi is magyarok. Nálunk is harsog a nemzeti eszmék hódító igéje. Általánossá lett a vágy — nemzeti állam tenni Magyarországot. Sokat szenvedett e nemzet, de annál edesebb lesz a megváltás, melyet a feltámadás számunkra ígér. Az egységes magyar nemzeti államot ki fogjuk építeni. Ez eddig csak a törvényekben jelentkezik, most már valóvá kell azt tennie. Maga a nemzetiségi törvény szerint is, Magyarország összes honpolgárjai az alkotmány alapelve szerint is, politikai tekintetben is, egységes magyar nemzetet képeznek.

De nemcsak a törvény mondja ezt, hanem egyéb körülmények is biztosítják ezt az osztatlanságot, ezt az egységet. Magyarország topografikus fekvése is olyan, hogy az itt lakó népek tulajdonképen egységes állami életre vannak utalva, nevezetesen határainkat vizválasztó hegyek képezik és ennek következtében az egész ország, mint egy völgy jelentkezik, a melynek lakossága egységes állami életre van utalva.

Nagy szüksége van Magyarországnak és Ausztriának arra, hogy külpolitikája keleten hatalmas, nagy, egységes nemzeti birodalomra támaszkodjék.

De hát lehet-e, hogy ez az egységes állami életet élő népek nemzeti jelleg nélkül existálói?... Hiszen az egységes állami életnek kifejezője a nemzeti jelleg. És mi lehet ez a nemzeti jelleg más, mint a magyar? Más nem lehet, nemcsak azért, mert a magyar faj sok tekintetben, melyek egy államalkotó elemül számba jöhetnek, a legerősebb itt Magyarországon; nemcsak azért, mert a magyar faj mint egy önálló zárt egység jelentkezik Magyarország legtermékenyebb vidékein, tehát Magyarország szívében, hanem azért — s ezt sokkal fontosabbnak tartjuk — mert hiszen a magyar jellegnek a hivei voltak azok, a kik 1848-ban — nem reflektálva a régebbi időkre — megalapozták az új alkotmányt; mert a magyar jelleg hivei voltak azok, akik hosszú szenvedés után 1867-ben újra megkötötték a kiegyezést, a kik ennek alapján átvették újból a politikai és ezzel együtt a társadalmi vezetést és ez alapon jogosítva és kötelezve vannak arra, hogy azt a társadalmi vezetést továbbra is fentartsák, hogy azt a magyar nemzeti jellegét minden alkalmas eszközzel biztosítsák.

Ezer éves multunk följogosít arra, hogy végre egységes nemzeti állammá tegyük Magyarországot. Régebben erre nem gondoltak, a nemesség képviselte Magyarországot, ezen osztály pedig magyar volt!... Változott azonban a helyzet 1848. után, a nemesség zárt sorai megdőlték, most már a népek milliói képezik az országot, a mit széttagolt állapotban nem szabad hagynia.

Es nem is hagyjuk.

Az egységes magyar nemzeti állam ki fog alakulni. Feltámad ezen régi vágy a szívekből, hogy megvalósítsa azt, az ezzel járó akarat. A magyar testvéri szeretettel öleli keblére a más ajkuakat, de azon törekvésedtől többet el nem fog állani: hogy egységes magyar állammá tegye e hont.

Imádkozunk a Jézus emlékéért, de ezen ünnepen megint feltámad azon érzélem: hogy alakuljon ki a nemzeti állam. Ezen vágy nem idea többé, ez feltámadt eszme!... Mely feltámadást a való fog követni. A magyar nemzet feltámadása immár bevégezt tény. Hivatását ezer éve tanusítja, most egy lépéssel előbb megy, egységbe foglalja e haza lakóit.

***

A nemzeti állam kiépítése alatt nem azt értjük, hogy a más ajkuak beolvastassanak nyelvük elnyomásával. Hanem nemzeti állam alatt az értendő, hogy az ország minden intézménye magán viselje a magyar állam jellegét és összes lakói érintkezessenek egymással az állam nyelvén. Az egységes magyar nemzeti állam kiépítése Nyugat-Európa érdeke is, az előnyomuló szláv-tengerrel szemben.

Állami intézményeink minden vonalán ki kell domborítani a magyar állami jelleget: magyar birtokpolitika támogatásával és a magyar nyelvet elsajátító iskoláztatással. Ez utóbbi különösen fontos!... Óvodák és állami népiskolák segítségével érhető ez el. Épp ezért becsuljuk meg a magyar tanítói kart, mert vállalkon nyugszik a teljes iránybani nemzeti nevelés nagy problémája.

Égető szükséglet gyanánt kell tekintenünk a sok jó magyar iskolát, a jól fizetett, megelégedett, jó tanítót. Éreznünk kell, hogy életérdeke ez Magyarországnak; Alunk kell hogy legyen: virágzó magyar falu, a melyben azonban mégis az iskola a legszebb ház. Minden faluban iskola! Minden iskolában megelégedett, jól fizetett, lelkes tanító!

A magyarságot a kultura viheti még előbbre és a magyarság számára csak az iskola szerezheti meg teljesen Magyarországot. A német egységet a német iskolamesterek teremtették meg, az egységes magyar nemzeti államot is legfőképpen a magyar tanítók segítségével építhet ki. Hozzájárulna ezen támogatáshoz a magyar felsőbb tanintézetek, a felekezetek egymás iránti türelmessége és a magyar társadalom összeforradása.

A magyar egységes nemzeti állam kiépítésében forrjunk mindnyájan össze. Égő ideánkat átvisszük a valóságba. E nagy munkára immár feltámadt a magyar nemzet. Ezer éves államunknak át kell alakulnia végleges magyar állammá. A feltámadás magasztos ünnepe, e tudat kétszeresen hívja a keblünket. Jó keresztények akarunk maradni — magyarságunk megőrzésével.

A polgármester lemondott.

Egy év előtt választotta meg élénk harc után, pár szavazattöbbséggel egy pusztán egyéni politikai érdekeknek élő párt Nagyenyed polgármesterévé dr. Lengyel György volt vármegyei főjegyzőt és miniszteri titkári rangban volt főispáni titkárt. Hirdették a szép és arany jövőt, az aranykort, mely a város polgárságára okvetlen be fog következni.

Hogy komolyan hitték és várták-e? a felett nem elmélkedünk. Voltak és lehetnek néhányan, akik hitték, ezek aztán csalódtak. De azok, a kik nem hitték, mert ismerték jelöltjüket és „csak azért is” megválasztották, ezek kétségtelenül súlyos hibát követtek el, mert városunk polgárságának és e vármegye központját képező városunknak érdekeit pártkülönbség nélkül komolyan és lelkiismeretesen kell venni és nem szabad kísérleti nyúl tárgyává tenni.

Reméljük, hogy a mostani tapasztalat után jövőre ezek az urak is lemondanak az ilyen keserves tréfálgatásról és pártkülönbség nélkül csakis a közügyet s a közügyek vezetésére alkalmas, kipróbált képzettségű, megbízható egyéneket fogják jelölni és választani. Dr. Lengyel György pedig lemondott polgármesteri állásáról, miután a város képviselőtestülete, „pártkülönbség nélkül”, amit különösen ki kell emelnünk, — nem volt hajlandó több havi szabadságidőt engedélyezni éppen akkor, a midőn gyors egymásutánban súlyos veszteségek érték legjobb tisztviselőinek elhalálása folytán a városi tisztviselői kart.

Ehhez a lemondáshoz nincs mondani valónk. Sajnáljuk a hiábavaló kísérletezést, az elvesztegetett drága időt, de azt reméljük, hogy a képviselőtestület komolyan fogja venni kötelességét és a vármegye is belátja, hogy itt nagy és komoly érdekek állanak kockán, melyeket maga részéről is a legerélyesebben, helyes terv szerint, okos jóindulattal kell vezetni és támogatni és nem szabad tetszés szerinti elbűnös tárgyalni hagyni sem pártoknak, sem egyes személyeknek kedvéért.

Haladjunk-e vagy maradjunk?

A közelmúltban Nagyenyed város több bérházát nyilvános árverésen eladta, általában elég magas, közülök egyet — a Benda-féle házat — éppen váratlanul nagy áron.

Bár úgy látszik, hogy a majdnem ötven ezer koronás vételár bizonyos speciális érdekek összetalálkozása folytán, mint pretium affectionis került ki, mégis azon körülmény, hogy egy, a lebontásra jóformán megérett házért és oléggé szabálytalan alakú mintegy ezer négyzetméter területért ily horribilis ár — mintegy 50 korona területméterenként — ajánlatot meg, kell, hogy gondolkodóba ejtsen és következtetésekre indítsa mindenkit, ki e város szükségletei, fejlődése és haladásával némileg is törődik.

Kik az utolsó tíz év alatt háztelket vásároltak és házat építettek, tanúsíthatják, hogy 3—4 szobás lakásuk 30—40 ezer korona tökének kamatjába kerül és pedig főképp a telek drágasága miatt, bárha az építkezés sem éppen olcsó.

Mint mindenféle adás-vételi forgalomban a kereslet és kínálat egymáshoz való aránya alakítja ki az árakat, úgy ezen esetben is kétségkívül arra vezetendő vissza a háztelkek drágasága, hogy a kereslet jóval túl-

haladja a kínálatot, kivált pedig az ugynevezett piacos helyek tekintetében s így kerülhetnek ki ilyen illusoriusnak nevezhető telekárak.

Örülünk ha ebben tévednénk és ezen körülményt inkább a város erőteljes, rohamos, a lakosság vagyonosodásával együtt járó egészséges fejlődésének tulajdoníthatnánk, sajnos azonban, ezt csak részben fogadhatjuk el.

Mert jóllehet a ma élő ivadék nem érzi közvetlenül azt a veszteséget, mely a város pusztulásával elődei érte, de bizonyos az, hogy a pusztulás utáni évtizedek munkája az akkor elveszített vagyon visszaszerzésére kellett hogy fordítottassék s így azon időszak majdnem meddő volt az anyagi előrehaladásra nézve, kivált azon szerencsés helyekhez képest, hol a vagyonszerzés folytonossága ilyen erőszakos, hosszú stagnációval egybekapcsolt megszakítást nem szenvedett.

És bár a jó módnak — örömeinkre — elég számos jelével találkozunk ma már a lakosság körében, ezen körülmény — melyet inkább az értékek általános emelkedése, vagy ha inkább tetszik, a pénz vásárló képességének csökkenése és az általános, világszerte kifejtett forgalmi lendület idézett elő — ne tévesszen meg bennünket jólétünk tekintetében.

Abban kell tehát keresnünk okát annak, hogy miért könnytelen a reá szoruló egyén túlfizetett áron fedezni telekbeli szükségletét, hogy ilyenek hiányoznak.

A hiányt pedig okozza egyrészt a város geológiai elhelyezkedése, vagyis a terjeszkedés lehetőségének természetes korlátai, valamint oly régibb keletű okok, melyek ezen korlátokat még szaporítják.

Egyfelől tehát a talaj emelkedése, mint az Őrhegy és a déli hegyvonal állják útját a terjeszkedésnek, másfelől a kaszárnya, vasúti vágány és állomás, a kötött birtokok, mint a Váradi-alapítvány és a kollégium kertjei s végül a prot. egyházak várkörüli telkei és maguk a várfalak, s az egykori czéhek bástyái kötik meg a fejlődést.

A magaslatok rendre a szükséghez képest s a lehetőség határain belül még be fognak építtetni lakóházakkal, de forgalmi célokat sohasem szolgálhatnak.

A Váradi-kert telkesítésére az előkészület meg van téve s a parcellázás az alapítványnak 30 ezer koronás nagyszertű, örök méltánylást érdemlő áldozata következtében akadálytalanul megtörténhetik.

A kollégium kertjében imént emelt díszes épületek már beleilleszkednek a tervezett új városrész vonalaiba s nem lehet távol az idő, mikor a Bethlen-kollégium a saját anyagi érdekével számolva, az ez irányban már kifejtett közhangulatnak megfelelően, kertje telkesítését szintén el fogja határozni, vagy maga beépíti.

Az eddigi baromvásártéren felszabaduló terület mihamar forgalomba kerül s talán pár év múlva a város villanegyedét, vagy tisztviselő-telepét fogja képezni.

Remélhetőleg annak is módját fogja lelmi a város, hogy már rég óhajtott terv szerint a Szentkirály- és Tóth-utcát egybekapcsolja, a mikor is szintén nagyobb beépítetlen terület nyílnék meg a Lázár-féle kert és a város ugynevezett városgazdái telkének az egyik fővonalba kapcsolása révén. (Hol különben melleleg megjegyezve, az épülendő új állami leányiskola ideálisan czélszerű módon lett volna elhelyezhető.)

A hiány tehát megszüntethető lenne, ha csak végre — de nem sokára — alkalom is

megadnánk ezen építési területek megszerzésére.

Ámde ekkor is még ama bizonyos piacos helyek hiányozni fognak, bár feltehető, hogy a főterek idővel egészen az üzleti forgalom czéljaira fognak felhasználatni és a lakások áthelyeződnek nyugalmasabb, kisebb zsúfoltságú s kivált olcsóbb helyekre.

A midőn tehát a házhelyek kérdése az elmondottak szerint a megoldás irányában haladni látszik, igen fontosnak tűnik fel, hogy a piaci forgalom fejlődhetése, illetőleg lebonyolítása czéljaira ennek megfelelő helyiségekről is gondoskodás történjék.

És itt egy igen sok érdeket érintő tervet vetünk fel.

A fejlődő piaci forgalom lebonyolításáról lehetne ugyan a piacok további decentralizálásával is gondoskodni, a mi azonban csak bizonyos határig mehet, mert túlzásba vite éppen a forgalom könnyű lebonyolítását teszi kérdésessé.

Azonban sok és igen értékes, és a forgalom középpontjára eső helyiséget lehetne nyerni a várkertület bástyái, védfalai és épületei helyén, ha ezen kérdésnek az eddiginél jobb, czélszerűbb és véglegesebb, minden érdeket kielégítő megoldásával a telektulajdonos egyházak, ipartársulatok, háztulajdonosok, valamint és főként Nagyenyed város képviselőtestülete behatóan és erélyesen foglalkozni kívánnának.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— **T. olvasóknak a husvéti ünnepek alkalmából kellemes ünneplést kívánunk!**

— **Áthelyezés.** A földműveléstügyi miniszter T r e n c s á n y i Árpád m. kir. állatorvost Nagyenyedről Módosra és M á t y á s Károly nagyszabeni m. kir. állatorvost Nagyenyedre helyezte át városi és járási m. kir. állatorvosnak.

— **Husvét-ünnepi istentiszteletek a r ó m. k a t h. templomban:** Husvét vasárnap d. e. 8 és 9 órákor olvasott szt. mise ételek megáldásával, 10 órákor ünnepélyes sz. mise, mely alatt predikál dr. Vass Albert theologiai tanár, d. u. 6 órákor ünnepélyes vécsernye; husvét-hétfőn d. e. 8 órákor olvasott szt. mise, 10 órákor ünnepi szt. mise, mely alatt predikál Gógl Dezső s. lelkész, d. u. 6 órákor lytánia; husvét-keddén d. e. 10 órákor énekes szent mise.

A r e f o r m á t u s templomban: Ünnepe első napján predikál Jancsó Sándor lelkész; urvacsoara-agendát mond: Dóczy Ferencz tanár-segédlelkész; poharat oszt: Zayzon János vallástanárr. Második és harmadik ünnepen az istentiszteleteket Felméri Albert papjelölt-legátus végzi. Minden istentiszteleten közreműködik a református egyház iparos-dalkara.

A z u n i t á r i u s o k husvét másodnapján délelőtt 11 órákor a helybeli leányiskola egyik tantermében tartanak urvacsoaraosztással egybekötött istentiszteletet, melyet Gál Miklós torockószentgyörgyi lelkész végez.

— **Műkedvelő-előadás.** A nagyenyedi Iparos-Önképzőkör Tangel József agilis elnöke vezetésével műkedvelő-előadás rendezésére készül. A próbákat ünnep után meg is kezdik. Tóth Kálmán egyik kitűnő vigjátékát adják elő igen jó műkedvelők közreműködésével.

— **A Kőkötől Torockó fele pénteken 10—12 cm.-nyi hó hullott.**

Petőfi-émlék Nagyszébenben.
Irtuk már, hogy Petőfi nagyszébeni tartózkodásának emlékére Nagyszében város és Szében vármegye közönségének közadakozását felállított emléktábla leleplezésére ünnepeket és Petőfi-matinékat rendeznek. Az ünnepek sorrendje ez: 1. 1911. évi április 22-én este 9 órakor ismerkedő vacsora. 2. Április 23-án d. e. 10 órakor leleplezési ünnep a Wiesen-utca 29. sz. háznál. 3. D. e. 11 órakor Petőfi-matiné a városi színházban. 4. D. u. felkeltőkor ünnepi ebéd.

Országos gazdakongresszus. A Budapesten folyó év május havában 6., 7. és 8. napjain tartandó országos gazdakongresszuson részt venni óhajtok, a kongresszus rendező-bizottságától megszerezhetnek minden erre vonatkozó felvilágosítást. Egyes gazdákon és a mezőgazdasággal elméletileg vagy gyakorlatilag foglalkozó mindkét nembeli egyéneknek kivül, a kongresszus tagjai lehetnek gazdasági egyesületek, akadémiák, szövetkezetek és gazdakörök is. Kedvezményes vasuti utazásra igényt tartó kongresszusi tagoknak a részükre megküldendő jelentkezési lapon meg kell jelölni a Máv. területére eső kiindulási állomást. Az erre igényt tartók legkésőbb folyó hó 30-ig be kell jelenteni óhajtatásukat a kongresszus titkárságánál (Budapest, IX. Köztelek-utca 8. sz.)

Aranybányák árverése. Valahol messze Amerikában él két Bornemisza báró, János az egyik, Lipót a másik. János báró már évekkel ezelőtt vándorolt ki, Lipót báró pedig, aki főispán volt Hunyadmegyében, rögtön azután, hogy e tisztjétől megvált. A két báró elment, a sok hitelező ittmaradt. A hitelezők most árverést kértek br. Bornemisza János bandoli, vojai stb. aranybányáira s azok berendezésére. — Az árverést június 10-én tartják meg a gyulafehérvári törvényszéknél.

Rablókaland. A Szent György bányatársulat érdemes bányádréne, Zsurka Demeter bucsumpójni lakosnak folyó hó 8-án éjjel eredeti kalandban volt része. A bányába ugyanis rablók törtek be s ezek, hogy magukat az ór általi meglepetéstől biztosítsák, az őrszobában alvó Zsurkára az ajtót kívülről rákötötték, miáltal az őrt télenessé kárhoztatták. Röviddel a bezárás után felserkent álmából a bánya őrszelleme s észre vette, hogy több tolvaj ugyancsak élénk tevékenységet fejt ki azon a téren, hogy a feltört ajtuba bányából lefejtett aranytartalmu érczet elszállítsák. Kötelessége tudatában felszólította a bányádré a tolvajokat, hogy a bezárt ajtót nyissák ki, mire azok tréfásan visszakiáltották, hogy csak pihenjen egy keveset és ne zavartassa magát, hisz még nem is virrad. A lekötözött bányádréne így meg kellett elégednie azzal, hogy zárt-székéből nézze a mutatvány lefolyását; mindamellett sikerült neki a tolvajok közül egyet felismernie, kinek révén azután a különben leleményes betörők kiléte kiderült.

Tűz. Mogos községben folyó hó 6-án délelőtt Csóka Juon ottani lakos gazdaságában tűz ütött ki, mely Csóka takarmányát, több gazdasági épületét és 13 darab apró malacját 400 korona értékben az enyészetnek juttatta. A tűz a család egyik tagjának gondatlanságából keletkezett, ki tüzes hamuval nem járt el a megfelelő gonddal. Mivel a tűz miatt a szomszédok is veszélyeztetve voltak, a gondatlanság az abrudbányai kir. járásbíróságnak bejelentetett.

Templomperselyek fosztogatása.
Gyéresszentkirályon a római kath. templomban a lakattal és zárral ellátott Szent Antal és a templom perselyét alkuleszal régóta dézsmálja ismeretlen tettes. Az aranyosgyéresi csendőrség a titokzatos perselyfosztogatóról hamarosan lerántotta a leplet: Tránszky Zoltán — a templom harangozójának 21 éves fia — személyében kiderítette a tettest, kit az ügyészséghez már átkísértek.

Gyujtogatás bosszúból. Moldován Pápor m.-forrói lakos, hadi lábon állott Pópa Gergely nevű béresével, kit folyton minden ok nélkül szidott és bántalmazott, a legény ezért bosszút forralt. Titokban felgyujtott egy boglya szénát, a mely aztán halálra rémítve a falu lakosságát, hatalmas lánggal el is égett. Hogy ki volt a gyujtogató, azonnal sejtették. Pópa eleinte hevesen tagadott, de a csendőrök beavatkozásával bevallotta bűnét.

* A házszobák réme, a poloskák kiirtása, eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Lőcherer Cimexinnek történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Kapható: U. Kovács József örökösai gyógyszer-tárában Nagynyedben és a készítőnél: Lőcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

* **Báró dr. Korányi Frigyes,** fővárosi egyetemi tanár, az országos igazságügyi orvos-tanács elnöke, igazolja, hogy „a természetes Ferencz József-keserűviznek már kis mennyiségben véve is rövid idő alatt minden kellemetlen mellékhatást nélkül biztos hashajtó hatása van.“ Kapható gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél. A szétküldési igazgatóság Budapesten.

Számadás. Az 1910. május hó 8-án Nagynyedben, Zeyk Dánielné ó mőtősege elnöklése alatt tartott gyermeknapj maijális összesbevételei tettek 980 kor. 33 fillért, összeskiadásai 297 kor. 58 fillért, tiszta jövedelem volt tehát 682 kor. 75 fillér, melynek felerésze az Országos Gyermekvédő Ligának küldött el, fele gyűmölcsözőleg helyeztetett el a július 16-án tartott leszámolás után a nagynyedi kisegítő takarékpénztárba. — Utóbbi összeg növekedett a nagynyedi kereskedő ifjak adományából egy szindarab előadásának részbeni jövedelméből 14 koronával és felenyedi gyermeknapj gyűjtésből 2 kor. 70 fillérral és a kolozsvári gyermekmenhely küldeményével 8 koronával, összesen tehát 707 korona 45 fillér állott a gyermekügy javára rendelkezésre. Ezen összeg a következőleg használtatott fel a gyermektelep-bizottság 1910. év október 17-én tartott határozata alapján: 52 felenyedi és 22 nagynyedi iskolaköteles cigánygyermeknek felruházására és tanzserekek ellátására fordítottatott szeptemberben 352 kor. 08 fill. A Ligának elküldött 341 kor. 38 fill. A takarékbán van gyűmölcsözőleg 14 kor. 01 fill. Nagynyed, 1911. április 9. Dr. Winkler Albert telep-orvos. Tó bis Jenő telep-biz. jegyző-titkár.

„Népoktatás“ ezimén új folyóirat jelent meg Kalocsán (Pest. m.) Szerkesztője: Dreisziger Ferencz tanítóképző-intézeti pedagógiai tanár. A lap évenként 10 füzetben jelenik meg 480 oldalon. Előfizetési díja egész évre 4 korona. Igen komoly oktatástani és módszertani folyóiratnak ígérkezik. Főbb czikkjei: Iskoláink szervezetéről. A szóbeli fogalmazás. Művészet a mesélésben. Természetrázi muzeumok.

Előszólás a tornaköri estélyről. A Bethlen-kollégium tanítóképző-intézetének április 7-én tartott tornaköri estélyén jutalmazásokra felülköttek: Nagy Lajos ny. igazgató 20 K, dr. Asztalos Kálmán, özv. Kovács Józsefné, dr. Müller Jenő 10—10 K, dr. Odor Béla, Tángel József, Fajcs Aron 5—5 K, Török Bertalan, Földes Éde 3—3 K, Barcsai Albert, Horváth Pál, Szeidl József, Mészáros János, Cseres László, Keresztes N. Imre, Bodian Lajos, Köblös Ferencz 2—2 koronát, összesen 87 koronát. A befolyt összeg a kiválóbb tornászok jutalmazására fordítottatott. Jutalomban részesültek: Bojtor György 11 kor., Kiss Ernő, Nagy Gyula 10—10 korona, Derzsi Ferencz, Farkas Béla, Ravasz Endre, Szabó Árpád, Križbal György, Kövér Sándor, Jenő Gyula tanítónövendékek 3—3 koronát. Az estélyen

felülköttek: Bereozki Miksa, Szűcs Elemér, Benjámin Simon, Fejes Aron 5—5 kor., dr. Kovács János 4 kor., Zatareozky Béla 3 korona, Néhéz János, Nagy Lajos igazgató, Barossy Albert, Hegedűs Zalmond, Veress Gábor, Köblös Ferencz, Talagdy Károlyné, Naftali Adalf, Bedő Dénes, Szöllösi Mariaka 2—2 koronát, Csaplár Aladár, Tóth Sámuel, Janosó Sándor, Falméri Sándorné, Maroz Béla, Papp János, Belmezei Istvánné, Gánya János, N. N., Veres Albert, Máyer N., Tóbi Jenő, Ligeti N., Bodregi János 1—1 koronát, Villányi Józsefné 50 fillér, Lőrincz Károlyné 40 fillért, Kárpáti Zoltán és Mesztrik István 10—10 fillért. Az estélyen az összes bevétel volt 810 kor. 60 fill., kiadás 287 kor. 28 fill., tiszta jövedelem 73 kor. 32 fillér. A felülkötéseikért és a jutalmazásokra történt adományokért köszöntet mond a tanítóképző intézet igazgatója.

Piaci árak.

Nagynyed, 1911. április 13.

A hus kilogrammonként:

Marhahus	I. minőségű	1 kor.	60 fill.
	II.	1 "	52 "
Borjúhus	I.	1 "	60 "
	II.	1 "	52 "
	III.	1 "	44 "
Sertéshus	I.	1 "	84 "
	II.	1 "	76 "
Báránhus		2 "	— "
Szalonna		2 "	— "

A estélyi hetivásár nagy forgalmu volt s az ünnepekre tekintettel mindent drágábban kínáltak.

A gabonafélék ára litervékánként:

Buza	3 kor.	80 fill.
Kukoricza	1 "	34 "
Árpa	2 "	20 "
Zab	1 "	40 "
Rozs	2 "	80 "
Bükköny	3 "	40 "
Alakor	— "	90 "

A tej literje 22—24 fillér.

Tojás 5 drb 20 fillér. Baromfi sok volt és magasabb áron kelt.

NESTLÉ

gyermeklisztje

vissza felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomorbetegségek

régbevált tápláléka
*50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva.*

Tiszta alpesi tejet
tartalmaz.
1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

Egy okos fej

tudja milyen nagy előnyökkel jár a tápszerek
használatát; azok elszájtítása a kisgyermeknek
előhaladását bizonyítja.

A dr. Oetker-féle süttőpor, ára 12 fillér,
helyettesíti az élesztőt, süthetünk vele kalácsot,
tortát, linezi tésztát és sok mindenféle süte-
ményt, és tésztát. Használatával a tészta nagyobb
kellemesebb, jobb ízű és könnyen emészthető.

A dr. Oetker-féle Puddingpor, ára 12 fillér,
tejjel főzve adja a legfinomabb és a legolcsóbb
könnyű utánéket gyermekeknek és felnőtteknek.

A dr. Oetker-féle Vanília-eszucker, ára 12 f.
használható a csokoládé vaníliásésához, Pud-
dinghoz, tejhez, krémekhez, mártáshoz stb.,
teljesen pótolja a drága vaníliát. Egy csomag
tartalma megfelel 2—3 rúd jó vaníliának.

Megfelelő használati utasítás minden csomagon
olvasható. Minden fűszerkereskedésben kapható.
Recept leírás ingyen. 200 10—28

Dr. Oetker A. Blefeld és Bocs.
Nagynyedben kapható Odor Béla gyógyszerésznél.

Meghívó

a Marosújvári Takarékpénztár Részv.-t.
1911. évi április 30-án, vasárnap d. u. 4 órakor
Marosújvárt az intézet helyiségében
tartandó
rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Előzői megnyitó s ennek kapcsán a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes választása.
  2. 2 igazgatósági tag megválasztása.
  3. Az alapszabályok 78. §-ának módosítása.
  4. Esetleges indítványok.
- Marosújvár, 1911. április 12-én.

117 1-1

A= igazgatóság.

Alapszabályaink 47. §-a értelmében csak azon részvényesek élhetnek szavazati joggal, kik részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb a közgyűlést megelőző napon vagy intézetünk pénztáránál, vagy a Nagyenyedi Kiegészítő Takarékpénztár r.-t.-nél Nagyenyeden — tértívny mellett — letéteményezik.

Határozatképtelenség esetén fenti tárgyak folyó év május hó 7-én foghák végérvényesen tárgyalatni.

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi.

Minden szülő adjon hideg időszakban gyermekei nek EGGER EMULSIÓT, mert ez erősíti a gyermekét, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorrenyhésnek. Megbízhatatlan fogás idején. Hírneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj preparatum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különféle gyermekbetegségeknek. 280 12-12

Egy üveg ára 2 kor., a gyógyszerárakban.

Postán 3 üveget bérmentve 6 koronáért a pénz előzetes beküldése után vagy utánvétellel küld:

„Nádor gyógyszerár”
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Szám: 506-911.

114 1-1

Versenyárgyalási hirdetmény.

Marosbéli község (Alsó-Fehér vármegye) a községi utcákon összegyűlemlő vizek elvezetése érdekében szükséges és 2138 kor. 12 állásban előirányzott föld- és kövezőmunkálatait, valamint kerékvetők szállítását és elhelyezését vállalat útján biztosítani óhajtván, 1911. évi **április 28.** napján d. e. 9 órakor Marosbéli község közházánál szóbeli ajánlati versenyárgyalást tart.

A vonatkozó tervek, általános és részletes feltételek és a szerződés-minta Marosbéli község közházánál és a nagyenyedi m. kir. kulturmérnöki hivatal helyiségeiben a hivatalos órák alatt betekintheők.

Felhívjuk vállalkozni óhajtokat, hogy a fent jelzett időben és helyen az egyes munkanemekre külön-külön egységárakban kifejezendő ajánlataikat az összes kifert munkálatokra annál is inkább tegyék meg, mert a másként vagy pedig egyes munkanemekre érkező ajánlatok figyelembe nem vehetők.

Ajánlatok teendők:

- a) a kikövezendő folyókák alatti föld vagy egyéb anyag eltávolítására és kövezésére 15 centiméter vastagságban kőanyag hozzáadásával négyszögmetereinkint;
- b) ugyanarra, de a kövezés vastagsága 20 cm.;
- c) az elvezető földcsatornák létesítésére köbmétereinkint;
- d) folyókák közti uttest planirozására köbmétereinkint;
- e) kerékvetők szállítására és elhelyezésére darabonként.

Ajánlattevők tartoznak a versenyárgyalás megkezdése előtt bányapénz fejében a versenyárgyalást vezető kezéhez 100 (egyszáz) korona összeget készpénzben hivatalos nyugta ellenében letenni, mely összeg a vállalat elnyerése és a szerződés alkalmából készpénzben leteendő 200 (kettőszáz) korona biztosíték-összegre kiegészítendő.

Ajánlattevők a versenyárgyalás napjától számított 15 napig kötve maradnak.

Marosbéli község kiköti magának, hogy az ajánlatok között szabadon választhat vagy esetleg a munkálatokat házi kezelésben teljesíti.

Marosbéli, 1911. évi április hó 1-én.

Rád Jakab,
k. bír.

Rosian Athanas,
k. jegyző.

Szabadalm n. 3938. Törvényileg védve 141.

ANTICOL

„Anticol” találmány tárgya olyan eljárás, melynek segítségével a lovak úgynevezett — *Xólika* — betegségének gyors és biztos megszüntetésére alkalmas szer.

Ezen „Anticol” szerrel **Öfelsége 1. sz.** Huszárezrednél két éven át végzett kísérletek eléggé igazolják azt, hogy az egyadag beadagolása után **1 1/3 óra múlva** meglepő eredménnyel **teljesen megszünteti a bajt.**

Minden dobozhoz **használati utasítás** csatolva.

Egy doboz, mely két Anticol adagot foglal magában, 4 kor. Négy adag 8 kor. Hat adag 12 kor. stb. folytatásig nagyobb mennyiségben is jelzett árban megrendelhető a feltalálónál:

MAYER IGNÁCZ
KIR. FŐALLATORVOSNÁL
— BRASSÓ. —

ELSŐ BIZTOSÍTÓ INTÉZET

katonai szolgálat esetére

Ő cs. és kir. Fensége József főherczeg védnöksége alatt, m. sz.

A legelőnyösebb módon eszközöl fiu-gyermekek biztosítását katonai szolgálat, illetve nagykorúság idejére. A katonai szolgálatot teljesítő fiu, a biztosított tőkén kívül tekintélyes besorozási jutalomban részesül.

Leányoknak hozomány- és kelengye-biztosítás, házassági jutalommal.

Felütltek élet- és halál-eseti biztosítása, tetszés szerinti időre. 100 5-5

A tiszta nyereség 60%-a a tagok osztalék-alapjához csatoltatik.

Biztosított tőke 72.000.000 korona. Vagyon 24.600.000 korona.

Helyi képviselő: **FARKAS GÉZA** vármegyei irodatiszt, lakik Rakóczi-utca 4., aki szivesen szolgál mindennemű felvilágosítással és a hol a díjak fizetése eszközleendő.

Értesítés!

Van szerencsém Nagyenyed város t. közönségét értesíteni, hogy előnyösen ismert **fogászati műtermemmel** Gyulafehérvárról minden hét **csütörtökön Nagyenyedre** utazom, a hol a **Szeldi-szálloda 3. sz. szobájában** egész napon át a t. közönség rendelkezésére állok.

Mindennemű kaucsukmunkákon, szájpadiás nélküli fogsorokon és csapfogakon kívül főképen a legnagyobb szakértelemmel készülő arany- és platina-, korona- meg hidmunkáimat ajánlom a legjutányosabb árak mellett.

45 18-

SPRINGER D. A.

„M-1-t?” — „Papa megengedte! Hisz valódi **JACOBI-féle ANTINICOTIN** cigarettahüvelyek fadobozban!”

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes **Röntgen-51 8-26** képeket tartalmaz.

Óriási 108 3-4

szövetvásár

nagyban és kicsinyben.

Tavaszi és nyári ujdonságok!

A többek közt eladásra kerülnek, u. m.:

	ft.	krjcs.
140 cm. zsolnai kostüme-kelmék most	1-90	2-25
120 „ angol homespunok	1-50	1-75
120 „ cheviott és kangarnok	59	78
120 „ gyapju voilok	85	1-05
Francia, mintás s lima grenadinok	85	1-10
Madeira himzések	98	58
Mosó levantinok	28	36
Merino delének	25	39
Selyemszálú ruhavaszak	39	55
Pongis és taffetelymek	68	85
A legnagyobb foulardselymek	98	1-15

Az itt felsoroltakon kívül nagy választék a legkiválóbb minőségű és a jelenlegi divatnak megfelelő ruhakelmékben, továbbá selyem, eszike, szalag, fűtyöl, ruhadíszek és egyéb női pipere-eszközök ujdonságaiban. Kérje minden hölgy saját érdekében áruházam nagy mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldök meg, hogyha megírja, hogy oledó vagy pedig ánomabb kelmebből óhaj mintákat. 20 kor. felüli megrendeléseket bérmentve szállítok.

WEINER MÁTYÁS női divat nagyáruháza
Budapest VI. Andrásy-ut 3. sz.

Szőlőoltvány-szükségletét

mielőtt beszerezné, forduljon bizalommal **Hajdu István Érmelléki szőlőoltvány-telepéhez**, a hol a legnemesebb fajú szőlőoltványok, amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá a világhírű Delaware-t a legjutányosabb árban lehet beszerezni. Nagy képes árjegyzéket, igen sok tanulságos tartalommal, ingyen és bérmentve küldi meg **Hajdu István** szőlőgazdasága és oltványtelepe **Bihardiószeg**. Sima Delaware I. oszt. ezre 36 korona, alig észrevehető szépséghibával bíró oltvány ezre 70 korona, viszontelárusítóknak 5% engedély. Készlet több százezer darab. Pontos kiszolgálás.

111 4-5

Eladó ház.

Rózsá-utca 7. szám alatt egy újonnan épült emeletes ház eladó.

Értekezhetni ugyanott. 48 17-

A „Nagyszébeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10-50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

255

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

Eladó üzlet!

A marosvásárhelyi Főtéren egy fűszer-, festék-üzlet, mely dohány, só és ital-mérési engedéllyel bír, más vállalat miatt eladó.

Évi forgalma 60.000 korona.

Czina a kiadóhivatalban. 110 5-5

VOGEL SAMU

fogtechnikus

állandó itt tartózkodásra

berendezett fogműterme április hóban **Rákóczi-utca 13.** szám alatt fog megynitni.

101 4-4

HIRDETÉSEKET legjutányosabban felvesz kiadóhivatalunk.

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár

házi kezelésben

Wohner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:

Weill Bélánál.

Tövisen:

Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:

Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díjjal, a „Grand prix“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALATA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az üvegen rajta van!

104 1-

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

44 10-

FIGYELEM!
„AIDA” VERGE és **„BLUE STAR” CONTINENTAL**

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIÁK.
 :-: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :-:

Legjobb ajándék

a tartós és olcsó hazai szőttesáru Arjagyzéket legyen s bármentve küld :
Lingner György szövőgyára, Nagyenyed

BUTOR-

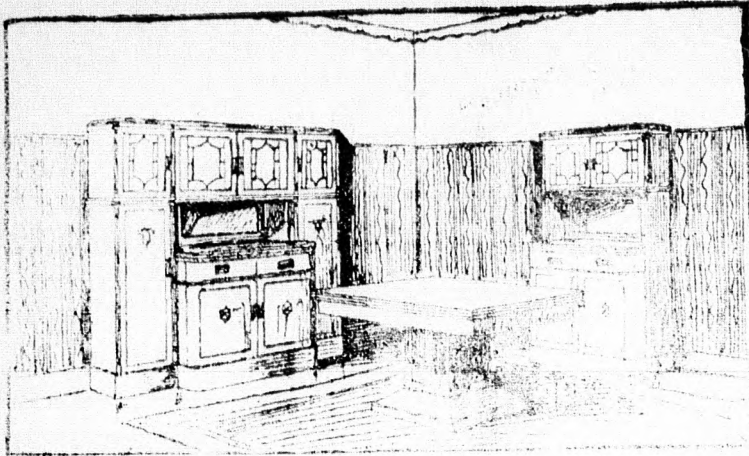
RAKTÁR.

KUNSGH ANTAL

épület- és butorasztalos

NAGYENYED, Rózsa-u.

a vármegyeházzal szemben.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és rézbutorokban, ugyancsak mindennemű kárpitozott butorokban.

NAGYENYED forduljon minden érdeklődő.
Alsbfehér m. ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétényfák, díszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru.
európai és amerikai alma és gyökéres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Dietrich Gyula

ötvös-mester és ékszerész

KOLOZSVÁR.

Arany-, ezüst-, vas-, bronz-, porcellán- és fa- *régiségeket* megbízatásból vásárol, esetleg megértékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árverésen mint vevő részt vesz. Arany, briliáns ékszereket, ezüst tárgyakat bármily összegre készpénzzel azonnal vásárol. Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol. 60 15-50

Sürgönyozim:

Dietrich ékszerész Kolozsvár.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a tavaszi és husvétii bevásárlásomból hazaérkeztem, mely alkalommal raktáramat a legdivatosabb czikkekkel felszereltem, u. m.: nagy választék a legutolsó divat szerinti

női és leányka kabátokban

Óriási nagy választék **kécs férfi, fiu és gyermek ruhákban.** Páratlan nagy választék kizárólag hazai gyártmányu **női, férfi, fiu és gyermek cipőkben.** Nagy választék a legutolsó divatu **férfi fiu és gyermek kalapok,** valamint **férfi, fiu ingek, kezeltők és nyakkendőkben.** Továbbá nagy választék valódi angol és hazai gyártmányu ruha és felöltő szövetekben. Saját szabóműhelyemben 24 órán belül a legfinomabb és legjobb kivitelben mértékutáni rendeléseket eszközölök. Pontos és szolid kiszolgálás! A n. é. közönségnek becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Berkovits Béla

28 9-

Nagyenyed, Főter 3. szám

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

47 1-

Olcsóbb! A „Dr. Just“ Wolframlámpa Olcsóbb!

minden helyzetben ég. Fénye állandó egyenletes fehér. Kiválóan tartós és a szénszálas izzólámpával szemben 70% áramot takarít meg. Kapható Nagyenyeden darabonként **2 korona 20 fillérért**

Winkler János kereskedésében.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárnyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.